

Nr 216.

Av herr Jönsson i Fridhill m. fl., om anslag för beredande av statsbidrag till uppförande av vissa bostadsbyggnader.

Enligt gällande villkor och bestämmelser för statens egnahemslånerörelse kan lån från egnahemslånefonden erhållas för förvärf av egnahem å landsbygden eller å till stad hörande område, för vilket stadsplan icke blivit fastställd, såväl i fråga om jordbrukslägenheter som bostadslägenheter. Här avses sålunda underlättande av bostadsbildningen å den egentliga landsbygden. Lån utgår med minst $\frac{1}{2}$ och i fråga om jordbrukslägenheter med högst $\frac{5}{6}$ och beträffande bostadslägenheter med högst $\frac{3}{4}$ av värdet å lägenheten. Statslånet förräntas efter $4\frac{3}{4}$ procent. Lånet uppdelas i en amorteringsdel och en stående del. Å amorteringsdelen äro fem år amorteringsfria, varefter därå erlägges en annuitet å 6 procent beträffande jordbrukslägenhet och 7 procent i fråga om bostadslägenhet. Intill dess kapitalavbetalningen börjar, erlägges endast föreskriven ränta å statslånets hela belopp. Därefter erlägges jämte annuiteten å amorteringsdelen ränta å statslånets stående del, intill dess jämväl denna lånedel till fullo inbetalts. Den stående delen kan ej uppsägas förrän sedan amorteringsdelen till fullo guldits, dock att i varje fall den stående delen skall hava guldits inom fem år från det sista inbetalningen å amorteringsdelen bort fullgöras. För erhållande av egnahemslån får värdet å jorden jämte byggnader därå ej överstiga för obebyggd jordbrukslägenhet 15,000 kronor, för bebyggd jordbrukslägenhet 12,000 kronor och för bostadslägenhet 10,000 kronor.

Med anledning av framställning av Kungl. Maj:t beslöt 1920 års riksdag inrättande av en särskild fond, benämnd statens bostadslånefond, från vilken fond lån skulle beviljas till visst bostadsbyggande och medgav, att för

bildande av fonden finge av angivna medel disponeras för vartdera av åren 1920 och 1921 ett belopp av 15,000,000 kronor. Härjämte anvisade riksdagen för beredande av statsbidrag utan ränte- och återbetalningsskyldighet till uppförande av vissa bostadsbyggnader dels för år 1921 å extra stat ett reservationsanslag av 6,500,000 kronor, dels ock å tilläggsstat för år 1920 ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor.

Med avseende å ifrågavarande understödsverksamhet gäller, att lån eller bidrag kan utgå för bostadsbyggande *i stad, köping eller annat samhälle, där byggnadsstadgan för rikets städer är gällande*. Endast i fråga om lån gäller, att sådant kan utgå jämväl för bostadsbyggande å annan ort, så framt större bostadsbrist eller andra omständigheter särskilt tala därför. Lånet kan ej överstiga 50 procent av byggnadskostnaden och utgör högst 15,000 kronor. Statsbidraget får ej överstiga 15 procent av byggnadskostnaden och uppgår till högst 4,500 kronor för lägenhet. Utgå både lån och statsbidrag, få understödens sammanlagda belopp ej överstiga 50 procent av byggnadskostnaden och uppgå till högst 15,000 kronor för lägenhet.

Vid en jämförelse mellan de möjligheter till understöd från statens sida, vilka på sätt ovan nämnts för närvarande stå bostadsproduktionen i stadssamhällena å ena och landsbygden å den andra sidan till buds, torde man icke kunna undgå finna, hurusom, genom bestämmelsen att till bostadsbyggande i stadssamhällena jämväl kan utgå *statsbidrag utan ränte- och återbetalningsskyldighet*, dessa samhällen blivit i icke obetydlig mån gynnade framför den egentliga landsbygden. De i viss mån fördelaktigare villkor, som gälla i fråga om egnahemslånefonden, uppväga ingalunda stadssamhällenas förmån att kunna för bostadsbyggande erhålla rent statsbidrag.

Som bekant har inom riksdagen vid upprepade tillfällen av flera skäl framhållits angelägenheten av att något åtgjordes till förhindrande av att landsbygdens befolkning, såsom fallet vore, alltför mycket droges till städerna och landsbygden därigenom berövades den särskilt för jordbruksdriften erforderliga arbetskraften. 1920 års riksdag har också i anledning av ett motionsvis framställt förslag hos Kungl. Maj:t anhållit om utredning rörande de åtgärder, som från statens sida borde i sådant avseende vidtagas, därvid riksdagen särskilt pekat på möjligheten att genom viss ändring i bestämmelserna om lån från egnahemslånefonden, avseende beredande av viss räntefrihet m. m., underlätta egnahemsbildningen på landsbygden. En av orsakerna till den ständigt fortgående inflyttningen till städerna torde ock vara att söka i den bristande tillgången därstädes på goda och tillräckliga bostäder, vilken föranletts av en för ringa byggnadsverksamhet. Då

därtill kommer, att konkurrensen mellan bostadsproduktionen i stad och på landet måste befaras komma att än ytterligare skärpas med hänsyn till ovanberörda enbart stadssamhällena tillförsäkrade förmån av rent statsbidrag, synes den oro i nu förevarande avseende, som för närvarande råder bland landsbygdens befolkning, lätt förklarlig. Vi inse visserligen till fullo vikten och nödvändigheten av att bostadsproduktionen i stadssamhällena, särskilt i betraktande av den av kristiden föranledda knappa tillgången på bostäder, på sätt skett, genom statens försorg kraftigt understödjes. Å andra sidan hålla vi emellertid före, att en sund bostadsproduktion icke bör inskränka sig till städerna utan i minst lika grad inrikta sig på landsbygdens bebyggande. I anslutning härtill och i övrigt på ovan anförda skäl synes landsbygden i fråga om möjlighet att erhålla understöd från statens sida böra helt jämföras med stadssamhällena. Vi anse med andra ord, att rent statsbidrag bör kunna i viss utsträckning få utgå jämväl för bostadsbyggande å landsbygden. Därvid synes oss dylikt bidrag endast böra utgå till uppförande av sådana bostäder, för vilka lån från egnahemslånefonden kan medgivas. Bidraget torde, i likhet med vad fallet är beträffande bostadsbyggande i stad och stadlikt samhälle, icke få överstiga femton procent av byggnadskostnaden. Därest till samma företag utgår såväl lån från egnahemslånefonden som statsbidrag, synes oss det sammanlagda beloppet av lån och statsbidrag icke böra få överstiga för jordbrukslägenhet $\frac{5}{8}$ och för bostadslägenheter $\frac{3}{4}$ av det på sätt i mom. 1 av allmänna villkor och bestämmelser för statens egnahemslånerörelse beräknade värdet å lägenheten. I övrigt torde i tillämpliga delar de angående statsunderstöd till främjande av bostadsproduktionen gällande bestämmelser böra stadgas för statsbidrag för nu ifrågakommande ändamål.

Med avseende å det erforderliga anslaget storlek hava vi utgått från det årliga maximibelopp eller 12,000,000 kronor, intill vilket lån för närvarande få utlämnas från egnahemslånefonden. Av detta belopp hava vi antagit, att något mindre än hälften eller cirka 5,000,000 kronor komma på själva byggnadskostnaderna. Då statsbidraget föreslagits böra få utgå med högst 15 procent därå, skulle följaktligen erfordras ett anslag av 750,000 kronor, vilket torde böra erhålla reservationsanslags natur.

Under åberopande av det anförda få vi hemställa,

att riksdagen må för beredande av statsbidrag till uppförande av sådana bostadsbyggnader, till vilka

lån kunna erhållas från egnahemslånefonden, å extra stat för år 1922 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de av oss här ovan angivna grunder.

Stockholm den 20 januari 1921.

	<i>Sven Jönsson.</i>	
<i>Raoul Hamilton.</i>	<i>Per Godén.</i>	<i>Oscar Osberg.</i>
<i>N. O. Olsson,</i> i Rösta.	<i>A. Danielsson.</i>	<i>Alfred Persson.</i>
<i>Gustaf Olsson</i> i Ramsta.	<i>Gust. Andersson</i> i Rasjön.	<i>Åxel Pehrsson.</i>
<i>L. Aug. Schill.</i>	<i>Ollas E. Eriksson</i> i Östanfors.	<i>Erik Godin.</i>
<i>K. M. Andersson.</i>	<i>Sv. Bengtsson</i> i Norup.	<i>Reinh. Eliasson.</i>
	<i>C. Johanson</i> i Gäre.	
